

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság**

ítélete

Az ügy száma: Kfv.VII.37.956/2020/5.

A tanács tagjai: Dr. Zanathy János

a tanács elnöke

Dr. Farkas Katalin

előadó bíró

Dr. Stumpf-Rádai Ágota

bíró

A felperes:

A felperes képviselője: dr. Mangel Marcell ügyvéd

Az alperes: ... Polgármesteri Hivatal

Az alperes képviselője: dr. Schmidt Valéria ügyvéd

A per tárgya: kártérítés megfizetése, sérelemdíj

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: felperes

A felülvizsgálni kért jogerős határozat:

Fővárosi Törvényszék 7.Kf.650.032/2020/9.

Az elsőfokú bíróság határozatának száma:

Budapest Környéki Törvényszék 31.K.27.863/2018/20.

Rendelkező rész

A Kúria a Fővárosi Törvényszék 7.Kf.650.032/2020/9. számú ítéletét hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 200.000 (kettőszázezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget, továbbá a magyar államnak külön felhívásra 846.000 (nyolcszáznegyvenhatezer) forint felülvizsgálati eljárási illetéket.

Az ítélet további felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

Tényállás

[1] A felperes 2014. április 24. napjától állt köztisztviselői jogviszonyban az alperesnél aljegyző, majd megbízott jegyző munkakörben. ... jegyző (Jegyző) 2018. június 14-én kérte, hogy a jogviszonya 2018. július 31. napjával közös megegyezéssel megszüntetésre kerüljön, amelyet a polgármester 2018. június 15. napján el is fogadott. A munkáltatói nyilatkozatot a Jegyző 2018. június 27-én vette kézhez.

[2] A Jegyző 2018. június 18. napján feljelentés előkészítése tárgyú elektronikus levelet küldöttváros polgármestere és a polgármesteri hivatal informatikus rendszergazdája részére, valamint másolatban megküldte a ... e-mail címre is, amely levélben többek között előadta, hogy a felperes szóban életveszélyesen megfenyegette őt, valamint más érintett embereket és családjaikat. A felperes a Jegyző elektronikus levelére készített válaszelevelét azonos címzett körnek küldte meg, amelyben reflektált a Jegyző által leírtakra – cáfolva azokat – a saját változatát előadva a történésekről, majd a levelét a következőkkel zárta: „nekem nincs mitől félnem, én vezető beosztású köztisztviselőhöz méltatlan módon nem vezettem félre senkit, nem adtam ki információt a hivatalról, nem dolgoztam a munkáltatóm ellen, nem gyaláztam háta mögött a polgármestert,... nem néztem senkit sem hülyének, aki nem úgy gondolkodik, mint én, nem sikkasztottam közpénzeket, így bátran állok mindenféle vizsgálat elé. ... urat megértem, sajnós én magam is szerettem volna többször is segíteni rajta, de azt hiszem, a jelenlegi állapotában már nem tudok neki segíteni.”

[3] A ... egy olyan e-mail cím, amelyen az önkormányzat jelenlegi és volt dolgozóinak, a kerepesi sajtó újságíróinak és a kisebbségi önkormányzatok képviselőinek az e-mail címei is szerepeltek. A német nemzetiségű önkormányzat elnöke ... a Jegyző és a felperes leveléről a „... szabad vélemény” facebook csoportot tájékoztatta.

[4] A polgármester 2018. június 19-én a felmentését töltő Jegyző helyére – „a jegyzői pályázat érvényességéig” – a felperest megbízott jegyzőnek nevezte ki és még ezen a napon felszólította, hogy 2018. június 21-ig adjon magyarázatot a történetekre. Szintén még ezen a napon a polgármester tájékoztatást tett közzé Kerepes honlapján, amely a felperes vonatkozásában azt tartalmazta, hogy a felperes és a Jegyző között „az emberi viszony oly mértékben megromlott, hogy veszekedésük illetéktelenül kikerült a facebookra, ami felelőtlenség, a hivatalt és annak dolgozóit érdemtelen helyzetbe hozta. Felnőtt emberek így nem viselkedhetnek, az lenne a legnyugtatóbb, ha ... is kérné közös megegyezéssel a távozását”. A Jegyzőt felmondási ideje alatt a munkavégzés alól azonnali hatállyal felmentette, ugyanakkor kénytelen volt a felperest a jegyzői feladatok ellátására utasítani ideiglenesen, amíg ... új jegyzője nem lesz. Felperest „utasította írásos magyarázatra a méltatlanság megállapításának céljából, amely kivizsgálását követően, munka alóli felmentéssel is járhat”.

[5] A felperes 2018. június 21-én az eseményekről írásbeli tájékoztatást készített a polgármester számára, amelyet követően az alperes a felperes jogviszonyát 2018. június 21. napján a közszolgálati tisztviselőkről szóló 2011. évi CXCV. törvény (Kttv.) 64. § (1) és (3)-(4) bekezdései alkalmazásával méltatlanság címén felmentéssel megszüntette. Az indokolás szerint a felperes és a Jegyző között kialakult hivatali konfliktus eredményeként a felperes és a Jegyző közötti 2018. június 18-ai e-mail váltásnak a hivatal dolgozói és a település lakói számára történő eljuttatása ... város önkormányzata és a polgármesteri hivatal jó hírnevét és a közszolgáltatásba vetett bizalmat sértette. Az indokolás kiemelte a felperesi e-mail utolsó két bekezdését. A polgármester az e-mail váltást és annak ismertetését a hivatal dolgozói és a település lakói felé alkalmasnak találta arra, hogy a munkáltató jó hírnevét, illetve a közigazgatásba vetett társadalmi bizalmat súlyosan rombolja.

[6] A polgármester még ugyanezen a napon a felperest a 2014. óta fennálló közszolgálati munkájának elismeréseként két havi illetményének megfelelő összegű ellátásban részesítette, továbbá... honlapján egy feljegyzésben beszámolt az események kapcsán tett intézkedéseiről, és tájékoztatást adott arról, a felperestől – a munkájának elismerése mellett – méltatlanság miatt kellett megválni azonnali hatállyal.

Kereseti kérelem és védírat

[7] A felperes jogviszonya jogellenes megszüntetésének jogkövetkezményeként kérte az alperes 2018. június 21-ei jognyilatkozatának a hatályon kívül helyezését és 15 havi illetményének megfelelő 8.460.000 forint megfizetésére kötelezését. Kérte továbbá az alperes 3.000.000 forint sérelemdíj megfizetésére kötelezését és a jogsértés megtörténtének, valamint annak megállapítását, hogy az alperes a 2018. július 19-ei és július 21-ei ... város honlapján közzétett tájékoztatójával megsértette a felperes becsületét és jó hírnevét, valamint a személyes adatok védelméhez fűződő jogát. Kérte kötelezni az alperes eltiltását a további jogsértéstől, valamint ... város honlapján közzétenni a felperes által megfogalmazott közleményt.

[8] A felperes álláspontja szerint az alperes annak ellenére szüntette meg méltatlansággal a jogviszonyát, hogy a polgármester maga is elismerte, hogy a Jegyző a felelős az eseményekért és azok nyilvánosságra hozataláért; a Jegyzővel szemben nem tartotta szükségesnek szankció alkalmazását. Hivatkozott az EBH 2018.M.2. számú eseti döntésre, valamint arra, hogy a levelek nyilvánosságra hozatala nem lehet munkaköri kötelezettség, mivel a polgármester is nyilvánosságra hozta a felperes és a Jegyző közötti konfliktus tényét; a polgármester tájékoztatása az, ami kikerült a világhálóra, a felperes levele csak hivatali körön belül maradt. Hiányzik a felmentés okszerűsége is, mert a felmentés indokolásában írtakból nem következik a felperes jogviszonyának megszüntetése. Sérelmezte, hogy a polgármester az igazoló jelentést olvasatlanul tette félre, meg sem kísérelte az abban foglaltak kivizsgálását.

[9] Érvelése szerint a polgármester megsértette a felperes személyiségi jogait azzal, hogy közzétette a munkavégzésének értékelését, a jogviszonya megszüntetését és annak indokait is annak ellenére, hogy csak a jogviszony megszűnésének az időpontja minősül közérdekű adatnak, a megszüntetésének módja nem. Hivatkozott az Alaptörvény VI. cikk (2) bekezdésére, a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (Ptk.) 2:43. §-ára, az információs önrendelkezési jogról és az információk szabadságáról szóló 2011. évi CXII. törvény (Infotv) 4.§ (1) bekezdésére, 5. § (1) bekezdésére azzal, hogy a világhálón közzétett, rá vonatkozó alaptalan közlések széles körben veszélyeztethetik a róla kialakult kedvező képet, sérthetik a közszolgálati területen való elhelyezkedését, kihatnak a társadalmi és egzisztenciális helyzetére, életminőségére, életpályájára, érintik a családi és ismerősi viszonyait.

[10] Az alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte; vitatta a keresetet jogalap és összecszerűség tekintetében egyaránt. Érvelése szerint a felperes felelősségét és a méltatlanság jogcímén történő felmentését az alapozza meg, hogy a felperes anélkül, hogy végig gondolta volna, kinek küldi meg a Jegyzőnek szánt levelét, „gyakorlatilag a nagyvilágba” kiküldött egy olyan e-mailt, amely a munkáltatójának, az alperesnek a jó hírét, a hivatal működésbe vetett közbizalmat rendkívüli mértékben rombolta. A válaszlevél olyan megállapításokat és kijelentéseket tartalmaz, ami miatt az önkormányzat munkavállalóiban és mindenkinben, aki az e-mailt elolvasta, azt az érzést kelthette, hogy az önkormányzatban nincs megfelelő munkavégzés, a hivatal vezetője és helyettese egymással szemben meg nem

engedhető módon viselkedik, továbbá azt sugallta, hogy a hivatalban másokkal szemben a sikkasztás vádjai megállhatnak, másnak lehet félnivalója.

[11] Az alperes álláspontja szerint nem annak van jelentősége, hogy ki tette fel a világhálóra a Jegyző és az aljegyző konfliktusát, hanem annak, hogy a felperes megteremtette a lehetőségét annak, hogy nyilvánosság elé kerüljön az ügy, ami önmagában megalapozza a méltatlanságot, amely esetben kötelező a köztisztviselő felmentése. A felmentés okszerűsége abban áll, hogy a Jegyző hivatalból történt távozása nem teszi meg nem történtté a felperesi nyilatkozatokat, azok közzététele önmagukban – függetlenül a két hivatalvezető konfliktusától – a közvéleményben a jó közigazgatásba vetett közbizalmat megingatta. A felperest semmilyen őt ért támadás nem jogosíthatta fel arra, hogy a Jegyzőt negatívan minősítse, burkoltan utaljon arra, hogy a hivatalban közpénz sikkasztás és más jogellenes magatartás folyik.

[12] A sérelemdíj jogcímén előterjesztett kereset vonatkozásában előadta, hogy a világhálón megjelenő levelezés folytán ... város lakossága a hivatalban történt méltatlan eseményekről értesült; a polgármester az eseményekről tájékoztatta a lakosságot és kinyilvánította véleményét a felperesről. A felperes, mint közszereplő a munkavégzésével kapcsolatos munkáltatói véleményt tölteni köteles, ezért a személyiségi jogai nem sérültek. A felperes jogviszonyának a megszüntetésére vonatkozó nyilatkozat közérdekű adat. A közvélemény tájékoztatása nem céltalanul a felperes jogának megsértésére irányult, hanem éppen a felperes által gerjesztett vihart kellett lecsillapítani és a közvéleményt korrekt módon tájékoztatni a szükséges és arányos mértékben. A polgármesteri nyilatkozatok egyike sem haladta meg ezt a mértéket. Az alperes a sérelemdíj iránti kérelmet megalapozatlannak és összezszerűségében eltúlozottnak tartotta.

[13] Az alperes hivatkozott arra is, hogy a felperes keresete a jogviszony megszüntetés jogkövetkezményei tekintetében elkésztett.

Első- és másodfokú ítélet

[14] Az elsőfokú bíróság megállapította, hogy az alperes a 2018. június 21. napján kelt ... város honlapján közzétett tájékoztatóval megsértette a felperes személyes adatok védelméhez való személyiségi jogát; az alperest a további jogsértéstől eltiltotta. Kötelezte az alperest, hogy a ...város honlapján tegye közzé a felperes által megfogalmazott és az ítélet rendelkező részébe beidézett közleményt és fizessen meg a felperes részére 500.000 forint sérelemdíjat. Ezt meghaladóan a felperes keresetét elutasította.

[15] A bíróság elsődlegesen azt vizsgálta, hogy a felperes keresetét határidőben terjesztette-e elő. Megállapította, hogy 2018. június 21-én kelt jegyzőkönyvben nevesített személyek – jelenlétük hiányában – nem tanúsíthatták, hogy a felperes a felmentési okiratok átvételét megtagadta. A jogviszonyt megszüntető nyilatkozatot az alperes postai úton kézbesítette a felperes részére, aki azt 2018. június 27-én vette át, így a július 25-én bíróságra érkezett keresetlevél határidőben előterjesztettnek minősül.

[16] Ezt követően a bíróság a Kttv. 63. § (2)-(3) bekezdései, 64. § (1)-(3) bekezdései alkalmazásával érdemben vizsgálta a felmentés jogszerűségét. Rögzítette azt az egységes bírói gyakorlatot, amely szerint a Kttv. 64. § (1) bekezdés alkalmazására akkor kerülhet sor, ha a kormánytisztviselő jellemzően egyszeri, súlyosan kifogásolható magatartást tanúsít, amely alkalmas arra, hogy az általa betöltött beosztás tekintélyét vagy a munkáltató jó hírnevét, illetve a jó közigazgatásba vetett bizalmat súlyosan rombolja, amely miatt nem várható el, hogy a munkáltató a jogviszonyát a továbbiakban fenntartsa (EBH 2016.M.31.).

[17] A bíróság megállapította, hogy a felmentés indoka valós volt, a felperes és a Jegyző közötti hivatali konfliktus eredményeként az érintettek között 2018. június 18-án e-mail váltás történt, amely a címzetti körből adódóan a hivatal dolgozóihoz és ... város nyilvánosságához eljutott. Az alperes a felperessel szemben okszerűen jutott arra a következtetésre, hogy a felperes magatartása alkalmas arra, hogy súlyosan rombolja a felperes által betöltött beosztás tekintélyét, az alperes jó hírnevét, a jó közigazgatásba vetett bizalmat, mert a felperes válaszlevele megteremtette a lehetőségét annak, hogy nyilvánosságra kerüljön egyrészt a felek közötti konfliktus, másrészt a válaszlevélből mindenki számára nyilvánvalóvá vált, hogy a hivatal két vezetője között milyen mélységű és szintű a konfliktus.

[18] A bíróság a felperes sérelemdíj iránti kérelmét a Kttv. 11. § (1)-(2) bekezdése, 176. § (1) bekezdése, 179. § g) pontja, az Infotv. 3. §-a, 4. § (1)-(2) bekezdése, 5. § (1) bekezdés b) pontja, a Ptk. 2:51. § (1) bekezdése, 2:52. §-a alkalmazásával bírálta el. Megállapította, hogy kizárólag a felperes jogviszonya megszüntetésének az időpontja minősül közérdekű adatnak, a jogcíme nem. A polgármester, mint munkáltatói jogkör gyakorló közzétette a honlapon nemcsak a felperes jogviszonya megszűnésének az indokát is, amely tájékoztatásával megsértette a felperes személyes adatok védelméhez fűződő személyiségi jogát. A bíróság mérlegeléssel a rendelkező részben megállapított összegben kötelezte az alperest értékelve a jogsértés súlyát, a felróhatóság mértékét, a jogsértésnek a sértettre és környezetére gyakorolt hatását. Az alperest a további jogsértéstől eltiltotta és a rendelkező részben megfogalmazott közlemény közzétételre kötelezte. Ezt meghaladóan a sérelemdíj iránti felperesi kérelmet elutasította, mert úgy ítélte meg, hogy a felperes becsületének és jó hírnevének a megsértése nem nyert bizonyítást. Megállapította a bíróság azt is, hogy a felperes, mint közszereplő a munkavégzésével kapcsolatos munkáltatói véleményt tölteni köteles; személyiségi védelmét nem alapozzák meg olyan értékítéletek, amelyek a közügyekre vonatkozó vélemények ütközésében kapnak hangot még akkor sem, ha azok túlzóak és felfokozottak, továbbá a felperes rövid időn belül jogviszonya megszűnését követően köztisztviselőként elhelyezkedett.

[19] A felperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét a fellebbezett részében helybenhagyta, egyebekben nem érintette. Megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a szükséges bizonyítási eljárás lefolytatása után a tényállást helyesen állapította meg, döntését a peradatok helyes és okszerű mérlegelésével, a logika szabályainak megfelelő következtetéssel és helyes jogszabályok alkalmazásával hozta meg, az ítéletet a szükséges tartalommal és terjedelemben indokolta. A felperes a tényállás helytelen megállapításával kapcsolatos kifogását nem indokolta, a tényállás hiányosságát nem jelölte meg, ezért azt a másodfokú bíróság nem tudta vizsgálni. A felperes és a Jegyző közötti viszony megromlása, annak oka és folyamata nem képezte a per tárgyát, mint ahogy az sem, hogy a munkakapcsolat megromlása milyen körben vált ismertté, a polgármesternek e körben volt-e intézkedési kötelezettsége. A per tárgya a munkáltatói intézkedés jogszerűsége, illetőleg a felperes magatartásának a vizsgálata volt. A perbeli jogvita esetleges politikai összefüggéseit és hátterét az elsőfokú bíróságnak vizsgálnia nem kellett, mert a felperes ezzel kapcsolatos tényállításokat nem tett, érdemi érvelést és bizonyítási indítványt nem terjesztett elő, rendeltetésellenességre nem hivatkozott. Nem merült fel olyan peradat, amelyből arra lehetett volna következtetni, hogy a munkáltató előzetes magatartása vagy mulasztása indította volna a felperest arra, hogy a terhére rótt cselekményt elkövesse. Az alperesnek nem róható fel, hogy a felperes a sérelmezett tartalommal írta meg a válaszlevelét, az kizárólag a felperesnek, mint vezetőnek róható fel, mint ahogy az is, hogy azt ellenőrizetlen kör számára továbbította. A polgármester a levelezés ismeretében is becsületes embernek minősítette a felperest, és 2018. július 19-én jegyzői feladatok ellátására nevezte ki, bár ez nem lett volna kötelezettsége. A polgármester éppen a jelen ügy miatt mentesítette a munkavégzés alól a Jegyzőt a jogviszonya megszüntetése előtt. A polgármester tanúvallomását a másodfokú

bíróság nem tartotta aggályosnak és a bizonyítékokkal ellentétesnek sem. A polgármester 2018. július 19-én még nem ismerhette a 2018. július 21. napján készült felperesi jelentést, ekkor még nem döntött a felperes jogviszonyának megszüntetéséről sem. A felperes kinevezése csak határozott időre, a jegyzői pályázat érvényességéig történt.

[20] Megjegyezte a másodfokú bíróság azt is, hogy a méltatlanság miatti felmentés a felperes meghatározott magatartásához kötődött; a méltatlanság megállapítását nem zárja ki az, hogy a polgármester a felperest egyébként becsületes személynek ismerte meg, munkáját pedig kifogástalannak értékelte. Nem életszerűtlen az sem, hogy a polgármester a felperesnek a jogviszony megszüntetésekor egyidejűleg jutalmat adott, amelyet a felperes személyi körülményeivel és korábbi jó munkájával indokolt.

[21] A másodfokú bíróság kiemelte, hogy az elsőfokú bíróság a felperesi válaszlevél tartalmát helyesen értelmezte; értékelte azt a hatást, amelyet a felperesi e-mail az azt olvasó személyekben kiválhatott. Nincs jelentősége annak, hogy a felperes által hivatkozott vagy más szabálytalanságok ügyében korábban folyt-e a vizsgálat, történt-e büntető feljelentés, illetve mikor és kik kezdeményeztek ilyen vizsgálatot, mint ahogy annak sem, hogy a válaszlevél tartalmának volt-e valóságalapja.

[22] A fellebbezésben kifejtettekkel kapcsolatosan a másodfokú bíróság rögzítette, hogy a felperes az elsőfokú eljárásban a felmentés jogellenessége körében nem hivatkozott érdemben a munkáltatói intézkedés eljárási hiányosságaira, szabálytalanságára, illetve arra sem tett tényelőadást, hogy a méltatlanságát valójában egyéb okok (politikai) indokolhatták. A felperes ezen előadásai új tényelőadásnak minősülnek, amelyre a Kp. rendelkezései alapján nincs lehetőség.

[23] A másodfokú bíróság osztotta az elsőfokú bíróságnak a felperes közszereplői mivoltával, a személyes adatok védelmével kapcsolatos megállapításait, továbbá egyetértett a sérelemdíj összegével kapcsolatos mérlegelési szempontokkal és azok értékelésével.

[24] A másodfokú bíróság rámutatott arra is, hogy a felperes az elsőfokú eljárásban hivatkozott arra, hogy a méltatlanság jogcímén történt felmentése és a polgármester tájékoztatása szakmai életútjára negatív hatással volt, életpályáját megtörte, a nyilvánosság előtt lejáratta, a közszolgálatban történő elhelyezkedését megnehezítette, illetve ellehetetlenítette, azonban ezeket a tényállításait nem igazolta, sőt a felperes a közszolgálatban rövid időn belül elhelyezkedve az alperesnél betöltött munkakörnél nem alacsonyabb beosztásba dolgozik. Az sem volt megállapítható, hogy a felperesről negatív kép alakult volna ki a környezetében, hogy a megítélése csorbult volna, ezzel ellentétben a felperes továbbra is köztisztviselőként áll, szakmai életpályája sikeresen folytatódott.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

[25] A felperes felülvizsgálati kérelmében az első- és a másodfokú ítélet hatályon kívül helyezését és az eljáró bíróságok új eljárás lefolytatására utasítását kérte. Érvelése szerint a bíróságok figyelmen kívül hagyták az alaptörvényi szinten biztosított vélemény nyilvánítási szabadságot; a Jegyző gyalázkodó levelét a bíróságok nem, csak a felperesi válaszlevél egy kiragadott szövegrészét értékelték, amely alapján jogszerűnek találták a polgármester intézkedését. A bíróságok figyelmen kívül hagyták az egyenlő bánásmód követelményét, amelyet a polgármester megsértett azzal, hogy a Jegyző rágalmozásának nem voltak munkajogi következményei, ugyanakkor a felperes válaszában méltatlanság címén felmentés volt a következménye. Ezt az aránytalanságot sem az első-, sem a másodfokú bíróság nem vette figyelembe.

[26] Felperes előadta, hogy az egyenlő bánásmód megsértésére vonatkozó hivatkozását a bíróságok nem vizsgálták, mint ahogy a válaszlevél körülményeit, az azt kiváltó okokat sem, és azt sem, hogy a munkáltató nem intézkedett annak érdekében, hogy ne fajulhasson el a Jegyző és az aljegyző közötti konfliktus. E körben hivatkozott a Kttv. 10. § (1) bekezdésére azzal, hogy „a jogos érdek csorbítása az, hogy egy gyalázkodó bűncselekmény elkövetésével vádoló levélre a felperes csak úgy védheti meg magát, ha védekezésének méltatlanság az ára. Az adott ügyben az Alaptörvény igazságszolgáltatási követelmény függvényében az elfogadhatatlan, jogtalan és igazságtalan”.

[27] A személyiségi jogok védelme kapcsán hivatkozott a Kttv. 11. § (1) és (2) bekezdésére azzal, hogy a polgármester a jogával visszaélve állapította meg a felperes méltatlanságát a válaszlevél miatt, így a felperes vélemény nyilvánítását korlátozta. Kiemelte, hogy aránytalan és igazságtalan az, ha egy rágalmozó levélre védekező személyt a vélemény nyilvánítása miatt méltatlansággal kirúgják, a rágalmozótól pedig közös megegyezéssel köszönnek el.

[28] Álláspontja szerint a másodfokú bíróság tévesen nyilvánította közszereplőnek a felperest, mint aljegyzőt, mert alkalmazott köztisztviselőként nem lehet közszereplő.

[29] Az alperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályban tartását kérte. Álláspontja szerint az elsőfokon eljáró bíróság a tényállást a releváns tényekre, körülményekre vonatkozóan feltárta és azokból helyes következtetésre jutott, amikor a felperes keresetét elutasította. Hivatkozott arra, hogy a felperes nem jelölt meg a felülvizsgálati kérelmében olyan jogszabályt, amelyet az eljáró bíróságok megsértettek volna, ezért a felülvizsgálati kérelem nem felel meg a törvényi előírásoknak; az Alaptörvény 25. cikk (1) bekezdését alappal nem hívhatja fel a felperes azért, mert álláspontja szerint a jogerős ítélet „igazságtalan”. A felperes a tényállást a maga sajátos értelmezésében adta elő, a tényállásból kiragadott részleteket és említést sem tett a méltatlanság jogcímén történt felmentés lényeges.

[30] A bíróságok helyesen állapították meg, hogy a felmentés okszerű, a felperes magatartása alkalmas arra, hogy súlyosan rombolja a felperes által betöltött beosztás tekintélyét, illetve az alperes jó hírét, a jó közigazgatásba vetett bizalmat. Önmagában már az is megalapozta volna méltatlanság jogcímén a felmentést, ha „csak” a hivatal munkatársai körében vált volna ismertté a válaszlevél. A felperes magatartását nem menti az sem, hogy a Jegyző levele azonos körben vált ismertté, mint a válaszlevél. A felperes tudatában volt annak, hogy helytelenül járt el, amikor előzetes tájékoztatás nélkül ... e-mail címre elküldte a Jegyzőnek írt válaszlevelét. Az a körülmény, hogy a Jegyző provokálta a felperest, még nem jelenti azt, hogy a felperest ne terhelne felelősség az általa küldött válaszlevél tartalma tekintetében.

[31] A polgármester azonnal felmentette a Jegyzőt a munkavégzés alól és elküldte a hivatalból, amikor tudomására jutott az ügy, így diszkrimináció megállapítására nincs lehetőség.

[32] A polgármester az ügyet igyekezett mindvégig korrekt módon rendezni, ezért is ismerte el a felperes érdemeit a honlapra kitett nyilatkozatában és adott két hónap jutalmat a felperesnek.

[33] Az eljáró bíróságok a sérelemdíj összegét helyesen értékelték.

[34] Az egyenlő bánásmód megsértésére hivatkozása körében nem jelölt meg konkrét jogszabályhelyet, védett tulajdonságot, továbbá azt sem indokolta, hogy az alperes magatartása mennyiben sértette az esélyegyenlőség elvét. A Kúria csak a megsértett jogszabályhelyet és jogi indokolást is tartalmazó felülvizsgálati érvelést vehet figyelembe, önmagában az egyenlő bánásmód megsértésére történő hivatkozás nem felel meg a Kp. 117. § (3) bekezdése szerinti követelményeknek.

A Kúria döntése és jogi indokai

[35] A felülvizsgálati kérelem nem megalapozott az alábbiak szerint.

[36] A Kúria a jogerős ítéletet kizárólag a felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem keretei között vizsgálta felül [Kp. 115. § (2) bekezdése szerint alkalmazandó Kp. 108. § (1) bekezdés].

[37] A felperes felülvizsgálati kérelmében – jogszabályhely megjelölése nélkül – kifogásolta, hogy a bíróságok figyelmen kívül hagyták az Alaptörvény által biztosított véleménynyilvánítás szabadságát, vitatta a felmentés indokolását. Hivatkozott az egyenlő bánásmód és a rendeltetésellenes joggyakorlás követelményeinek megsértésére és a személyiségi jogok védelme kapcsán a Kttv. 11. § (1) és (2) bekezdéseire.

[38] A Kúria korábban a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (régii Pp.) 272. § (2) bekezdése értelmezése körében több határozatában rögzítette, hogy a felülvizsgálati kérelem önálló jogorvoslat, amelynek egymással szorosan összefüggő kötelező tartalmi kellékei a jogszabálysértés és a megsértett jogszabályhely megjelölése, valamint annak kifejtése, hogy a fél a határozat megváltoztatását milyen okból kívánja. Ezen együttes törvényi feltételeknek a fél akkor tesz eleget, ha egyrészt a megsértett jogszabályhelyt konkrétan megjelöli, másrészt pedig a hivatkozott jogszabálysértést tartalmilag is körülírja, az erre vonatkozó jogi álláspontját kifejti vagyis, ha a jogszabálysértésre való hivatkozása indokait ismerteti. Mindezek bármelyikének hiánya a felülvizsgálati kérelem hivatalból elutasítását eredményezi. A tartalmi elemek hiánya vagy fogyatékosága esetén ugyanis a Kúria nem kerül abba a helyzetbe, hogy egzakt módon megismerhesse azt az okot vagy okokat, amelyek miatt a fél a jogerős határozatot jogszabálysértőnek tartja. Emellett a felülvizsgálati kérelem e tartalmi elemei meghatározzák a Kúria felülbírálati lehetőségének tartalmi és perjogi kereteit [1/2016. (II.15.) PK vélemény 3., 4. pont, Mfv.III.10.650/2015/4., Mfv.III.10.164/2013/2., Mfv.III.10.160/2013/2.]. A Kúria iránymutatása a jelen eljárásban is irányadó, a felperes felülvizsgálati kérelme részben nem felel meg a fenti követelménynek, ezért a Kúria a felmentés indoka, a közszereplőnek minősülés és a személyiségi jogok védelme körében megjelölt kifogások vizsgálatát mellőzte.

[39] A Kp. 115. § (1) bekezdése értelmében a jogerős ítélet ellen jogszabálysértésre hivatkozással terjeszthető elő felülvizsgálati kérelem. A Kp. 117. § (3) bekezdése szerint a felülvizsgálati kérelemben nem lehet hivatkozni új jogalapra és olyan új tényre, körülményre, amely nem volt a megelőző bírósági eljárások tárgya. Mindebből következik, hogy a Kúria a felülvizsgálati kérelemben megjelölt jogszabálysértéshez kötve van, az egyes hivatalból vizsgálendő körülményeken kívül teljes körű jogszerűségi felülvizsgálatot nem végezhet. A felülvizsgálati eljárásban a Kúriának arról kell állást foglalnia, hogy a jogerős ítélet sérti-e a felülvizsgálati kérelemben megjelölt jogszabályi rendelkezést, avagy sem. Erre figyelemmel a felülvizsgálati kérelemben új jogalapra, újabb jogszabálysértésre hivatkozni nem lehet. A jogerős ítélet tehát csak a per tárgyát érintő körben vizsgálható felül, nem vehető figyelembe a fél által korábban nem hivatkozott olyan jogszabálysértés vagy jogsérelem, amely a megelőző eljárásnak nem volt tárgya, amelyről az eljáró bíróságok – kereset vagy fellebbezés hiányában – nem dönthettek. A felperes az egyenlő bánásmód követelményére és a rendeltetésellenes joggyakorlásra sem az első-, sem a másodfokú eljárás során nem hivatkozott, sőt az elsőfokú eljárás során a bíróság kifejezett kérdésére úgy nyilatkozott „joggal való visszaélésre sem hivatkozunk, valamint az egyenlő bánásmód megsértésére sem hivatkozunk” (31.K.27.863/2018/20. jegyzőkönyv 2. oldal 3. bekezdés). A fentebb kifejtettek alapján a

Kúria a joggal való visszaélés [Kttv. 10. § (1) bekezdés] és az egyenlő bánásmód sérelme [Kttv. 9. § (1) bekezdés]) körében előadott felperesi érveket nem vizsgálhatta.

[40] A felperes a véleménynyilvánítás szabadsága körében hivatkozott az Alaptörvény – közelebbről meg nem jelölt – rendelkezésére. Ezzel kapcsolatosan a Kúria utal az Alkotmánybíróság 1/2015. (I.16.) AB határozatára, amelyben kifejtette, hogy a véleménynyilvánítás szabadsága az Alaptörvényben rögzített alapjog, amely a IX. cikk értelmében mindenki számára biztosított. Mint alapvető jog korlátozására az Alaptörvény I. cikkében rögzített módon kerülhet sor, tehát más alapvető jog érvényesülése, vagy valamely alkotmányos érték védelme céljából a szükségesség, arányosság megtartásával a másik alapvető jog lényeges tartalmára tekintettel történhet, gyakorlása nem irányulhat mások emberi méltóságának a megsértésére.

[41] Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint a véleménynyilvánítás szabadsága kiterjed egyrészt az értékítéletet kifejező, az egyén személyes meggyőződését közlő megszólalásokra, függetlenül attól, hogy a vélemény értékes vagy értéktelen, helyes vagy helytelen, tiszteletre méltó vagy elvetendő. Másrészt a szólásszabadságnak részei a tényállást tartalmazó megnyilvánulások is, mert valamely tény közlése is kifejezhet személyes véleményt, továbbá a tényközlések nélkül a vélemény formálása ellehetetlenülne [3001/2018. (I.10.) AB határozat]. Az Alkotmánybíróság a korábbi alkotmánybírósági gyakorlathoz igazodva hangsúlyozta, hogy „a vélemény szabadság határa mások emberi méltóságából fakadó becsület és jó hírnév védelme. Vagyis a vélemény szabadság már nem nyújt védelmet az olyan öncélú, a közügyek vitatásának körén kívül eső, így a magán-, vagy családi élettel kapcsolatos közlésekkel szemben, amelyek célja a pusztá megalázás, illetve a bántó vagy sértő kifejezések használata vagy más jogsérelem okozása [3145/2018. (V.7.) AB határozat].

[42] Közszerelőnek minősülnek azok a természetes személyek, akik a helyi döntéshozatal letéteményeseiként jelennek meg, és ezzel, valamint nyilvános fellépésükkel befolyásolják a helyi társadalom életét, a helyi viszonyok alakulását, illetve akik bizonyos ügyekben, közéleti kérdések érintettjei. Az Alkotmánybíróság a 36/1994. (VI.24.) AB határozatban a következőket fejtette ki: „A közhatalmat gyakorló személyek védelmében a véleménynyilvánítás szabadságának szűkebb körű korlátozása felel meg a demokratikus jogállamiságból fakadó alkotmányos követelményeknek. Kiemelkedő alkotmányos érdek az állami és a helyi önkormányzati feladatokat ellátó szervek és személyek tevékenységének nyilvános bírálhatósága, valamint az, hogy a polgárok bizonytalanság megalkuvás félelem nélkül vehessenek részt a politikai és társadalmi folyamatokban a közéletben”. A Legfelsőbb Bíróság korábbi döntéseiben az alábbi korlátokat, akadályokat állította a közszerelőkkel szembeni vélemény nyilvánítás elé: a kritikai, bírálat körébe tartozó megjegyzéseket, közléseket kötelesek ugyan elviselni, azonban ezen vélemény nem lehet sértő, az emberi személyiséget megalázó, szándékosan valótlan állításokat tartalmazó, a magánélet keretébe tartozó vélemények még akkor sem jelenhetnek meg, ha azok egyébként valósak (ezek ugyanis nincsenek összefüggésben közéleti szerepükkel). A közszerelőnek a másik közszerelő tevékenységét elmarasztaló vélemény nyilvánítása, értékítélete nem alapoz meg személyiségvédelmet még akkor sem, ha az túlzó vagy felfokozott. A Szegedi Ítélőtábla a Pf.II.20.095/2005. számú döntésében kimondta, hogy a pusztá véleménynyilvánítás is megalapozhatja a jó hírnév sérelmét, ha az valótlan tényállításokat tartalmaz, indokolatlanul sértő, bántó vagy megalázó. Az önkormányzati feladatot ellátó szerv (hatóság) hatáskörében, ügykörében eljáró személy neve és hivatali (munkaköri) beosztása és annak változása bárki számára hozzáférhető adat. Ezen adatok nyilvánosságra kerülése nem alapoz meg jogsértést, tekintettel arra, hogy a vonatkozó szabályok ezen adatokat nyilvánosnak adatnak minősítik. Az eljáró bíróságok helytállóan állapították meg, hogy a felperes közszerelőnek minősült.

[43] Mindezek alapján a Kúria a jogerős ítéletet – az indokolás kiegészítésével, a Kp. 121. § (2) bekezdése alkalmazásával – hatályában fenntartotta.

Záró rész

[44] Az alperes felülvizsgálati eljárásban felmerült költsége viselésére a felperes a Kp 35. § (1) bekezdése alapján alkalmazandó Pp. 82. § (1) és (2) bekezdése alapján, valamint a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 2. §-a alapján köteles, amelynek összegét a Kúria az IM rendelet 3. § (2) bekezdés a) pontja, (5) és (6) bekezdése alapján állapította meg.

[45] A felperes a felülvizsgálati eljárás illetékét az illetékekről szóló 1990. évi XXCIII. törvény 50. § (1) bekezdése alapján köteles megfizetni.

[46] Az ítélet elleni felülvizsgálat lehetőségét a Kp. 116. § d) pontja zárja ki.

[47] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Kp. 115. § (2) bekezdése folytán alkalmazandó Kp. 107. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

Budapest, 2021. június 14.

Dr. Zanathy János s.k. a tanács elnöke, Dr. Farkas Katalin s.k. előadó bíró, Dr. Stumpf-Rádai Ágota s.k. bíró

A kiadmány hitelül:

tisztviselő